

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 345/08-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. septembra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť S., K., zastúpeného advokátom JUDr. T. S., K., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 M Cdo 1/2008 z 27. marca 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť S. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. júna 2008 doručená sťažnosť S., K. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 M Cdo 1/2008 z 27. marca 2008, ktorou sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 27. 3. 2008 sp. zn. 4 M Cdo 1/2008, ktorým bolo zastavené konanie o mimoriadnom dovolaní, boli porušené ústavné práva S. K. podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 27. 3. 2008 sp. zn. 4 M Cdo 1/2008 sa zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

NS SR je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy tohto konania.“

Zo sťažnosti doručenej ústavnému súdu a z pripojeného spisu Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 20 C 230/2004 vyplynulo, že v konaní pred okresným súdom, v ktorom bol sťažovateľ žalovaný, bol rozsudkom č. k. 20 C 230/2004-55 zo 4. marca 2006 zaviazaný zaplatiť žalobkyni sumu 1 208 Sk s 10 % ročným úrokom z omeškania z tejto sumy od 19. júna 2004 do zaplatenia, ďalej 10 % ročný úrok z omeškania zo sumy 2 516 Sk od 19. júna 2004 do 21. septembra 2004 a nahradiť jej trovy konania. Predmetom konania bolo vrátenie preplatku, ktorý vznikol žalobkyni u sťažovateľa ako správcu bytového domu z titulu vyúčtovania nákladov za ústredné kúrenie, dodávku teplej úžitkovej vody a studenej vody za obdobie roku 2003. Výška tohto preplatku medzi účastníkmi sporná nebola. Sťažovateľ sa v konaní bránil tým, že pohľadávka, ktorá je predmetom konania, zanikla započítaním s jeho pohľadávkou voči žalobkyni na zaplatenie nedoplatku z vyúčtovania za služby poskytnuté sťažovateľom žalobkyni pri správe jej bytu v období od 1. januára 2004 do 31. mája 2004, keď sťažovateľ prestal vykonávať správu bytového domu, pretože vlastníci bytov si založili spoločenstvo vlastníkov bytov. Pohľadávka sťažovateľa voči žalobkyni zodpovedá rozdielu zálohových platieb žalobkyne a skutočných nákladov správy za uvedené obdobie. Vyúčtovanie za toto obdobie bolo vyhotovené 31. augusta 2004 a doručené žalobkyni bolo 8. septembra 2004. Rozdiel medzi nedoplatkom za rok 2004 (1 208 Sk) a preplatkom za rok 2003 (2 516 Sk) poukázal sťažovateľ žalobkyni. Okresný súd dospel k záveru, že jednostranný zápočet pohľadávok nebol vykonaný riadne, pretože vyúčtovanie za rok 2004 malo byť vykonané až po skončení účtovného obdobia roku 2004 a malo ho vykonať už spoločenstvo vlastníkov bytov, a nie

sťažovateľ. Pohľadávka žalobkyne preto nezanikla započítaním a okresný súd jej ju priznal v uplatnenej výške. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) rozhodujúc o odvolaní sťažovateľa napadnutý rozsudok okresného súdu rozsudkom č. k. 6 Co 446/2006-98 z 8. decembra 2006 potvrdil a zaviazal sťažovateľa na náhradu trov odvolacieho konania, keď sa v celom rozsahu stotožnil so skutkovými zisteniami a právnymi závermi okresného súdu. Rozsudok okresného súdu č. k. 20 C 230/2004-55 zo 4. marca 2006 v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 6 Co 446/2006-98 z 8. decembra 2006 nadobudol právoplatnosť 10. januára 2007.

Na podnet sťažovateľa podal proti rozsudku okresného súdu č. k. 20 C 230/2004-55 zo 4. marca 2006 v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 6 Co 446/2006-98 z 8. decembra 2006 najvyššiemu súdu 7. januára 2008 generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) mimoriadne dovolanie, napadnuté rozsudky navrhol ako nezákonné zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Dôvodil tým, že súdy vec nesprávne právne posúdili, keď dospeli k záveru, že sťažovateľ nebol oprávnený vykonať vyúčtovanie počas roku 2004, pretože žiadny právny predpis takýto postup sťažovateľa nevyklučuje. Naopak, zo zmluvy o výkone správy uzatvorenej medzi účastníkmi vyplýva, že skutočné náklady za poskytnuté plnenia rozúčtuje sťažovateľ ako správca na jednotlivé byty do troch mesiacov odo dňa zistenia skutočných nákladov a vlastník bytu je mu ich povinný zaplatiť do 15 dní od doručenia vyúčtovania. Preto zápočet pohľadávok vyvolal zamýšľané právne účinky, pohľadávka žalobkyne zanikla a nemala jej byť priznaná. V závere mimoriadneho dovolania generálny prokurátor uviedol, že podanie tohto mimoriadneho dovolania „... vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania, ktorú nemožno dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, než mimoriadnym dovolaním“ a „aj napriek zanedbateľnej hodnote sporu (1 208 Sk)“ zastáva názor, že toto „mimoriadne dovolanie je dôvodné aj z hľadiska potreby riešenia veci zásadného významu, naviac ak právoplatným rozsudkom toho istého súdu pod sp. zn. 11 C 207/2004 bol vyslovený opačný názor“.

Najvyšší súd o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora rozhodol uznesením sp. zn. 4 M Cdo 1/2008 z 27. marca 2008 tak, že konanie o mimoriadnom dovolaní zastavil a účastníkom nárok na náhradu trov konania nepriznal s poukazom na to, že podmienka mimoriadneho dovolania spočívajúca v potrebe ochrany práv a zákonom chránených

záujmov fyzických, právnických osôb alebo štátu nie je splnená, ak je na podnet účastníka konania mimoriadnym dovolaním pre nesprávne právne posúdenie veci napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy (ako je to aj v tejto veci), pretože ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) upravujúce podmienky mimoriadneho dovolania treba vykladať v súvislosti s jednotlivými ustanoveniami upravujúcimi dovolacie konanie, v zmysle ktorých je takéto obmedzenie podmienok na podanie dovolania výslovne stanovené. Uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4 M Cdo 1/2008 z 27. marca 2008 bolo sťažovateľovi doručené 23. apríla 2008.

Sťažovateľ v sťažnosti podanej ústavnému súdu uviedol, že tento prípad nie je ojedinelý, podľa jeho vedomostí je obdobných vecí na všeobecných súdoch rozhodovaných okolo 80. Najvyšší súd svoje rozhodnutie založil na analógii, v podstate na myšlienke, že ak právna úprava nedáva možnosť domáhať sa ochrany práv účastníkovi občianskeho súdneho konania podaním dovolania, potom ochrana jeho práv nevyžaduje ani podanie mimoriadneho dovolania. Zastavenie mimoriadneho dovolacieho konania považuje sťažovateľ za neopodstatnené, znemožňujúce poskytnutie sťažovateľovi zákonnej súdnej ochrany, a preto za porušujúce označené ustanovenia ústavy. Podľa názoru sťažovateľa ustanovením § 238 ods. 5 OSP, podľa ktorého dovolanie nie je prípustné v nezávažných veciach, nemožno aplikovať na rozhodovanie o mimoriadnom dovolaní, pretože v zmysle § 243i ods. 2 OSP v konaní o mimoriadnom dovolaní platia primerane ustanovenia o konaní dovolacom iba v rozsahu § 242 až § 243c OSP. Neprípustnosť preskúmvania nezávažných vecí stanovil zákonodarca iba pre konanie dovolacie. Ak by malo byť takto postupované aj v mimoriadnom dovolacom konaní, muselo by to byť výslovne vyjadrené v ustanoveniach na mimoriadne dovolanie sa vzťahujúcich. Navyše najvyšší súd pri svojom rozhodovaní neprihliadol na to, že obdobných vecí je proti sťažovateľovi vedených viac, pričom je o nich odvolacím súdom rozhodované protichodne. Sťažovateľ zdôraznil, že podľa jeho presvedčenia je analógia procesného práva vylúčená, a to aj výkladovo. Splnenie podmienky na podanie mimoriadneho dovolania (vyžaduje si to ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických a právnických osôb) posudzuje generálny prokurátor pri posudzovaní podnetu, teda pri rozhodovaní o tom, či mimoriadne dovolanie podá. Ak je

neprípustnosť dovolania podľa § 238 ods. 5 OSP dôvodom na jeho odmietnutie podľa § 243b ods. 4 a § 218 ods.1 písm. c) OSP, nemožno tú istú skutočnosť aplikovať aj na rozhodovanie o mimoriadnom dovolaní s následkom zastavenia mimoriadneho dovolacieho konania.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo

procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05 a IV. ÚS 288/05).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom...

Sťažovateľ namieta porušenie svojho práva na súdnu ochranu uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 M Cdo 1/2008 z 27. marca 2008 s odôvodnením, že najvyšší súd vec nesprávne právne posúdil, keď nesprávne vykladal podmienku prípustnosti mimoriadneho dovolania (§ 243e ods. 1 OSP), podľa ktorej je mimoriadne dovolanie prípustné iba vtedy, ak si to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu. Nesprávnosť aplikácie ustanovenia § 243e ods. 1 OSP s následkom zastavenia mimoriadneho dovolacieho konania vidí sťažovateľ v tom, že najvyšší súd toto ustanovenie aplikoval na základe analógie ustanovenia § 238 ods. 5 OSP týkajúceho sa konania dovolacieho, hoci použitie analógie v procesnom práve je podľa názoru sťažovateľa neprípustné a analogickej aplikácii ustanovenia § 238 ods. 5 OSP bráni ustanovenie § 243i ods. 2 OSP, ktoré jediné vymedzuje ustanovenia o dovolacom konaní, ktoré možno aplikovať v konaní o mimoriadnom dovolaní.

Podľa § 243e ods. 1 OSP ak generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu zistí, že právoplatným rozhodnutím bol porušený zákon a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, podá proti takémuto rozhodnutiu súdu mimoriadne dovolanie.

Podľa § 238 ods. 5 OSP dovolanie nie je prípustné ani vo veciach, v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy a v obchodných veciach desaťnásobok minimálnej mzdy, na príslušenstvo pohľadávky sa neprihliada. Na určenie minimálnej mzdy je rozhodujúci deň podania návrhu na prvostupňovom súde.

Podľa § 243i ods. 2 OSP v konaní o mimoriadnom dovolaní platia primerane ustanovenia o konaní na dovolacom súde (§ 242 – 243c), ak tento zákon neustanovuje niečo iné.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav veci a aké skutkové zistenia a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00 mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01). Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutia všeobecných súdov z hľadiska svojvoľnosti, arbitrárnosti rozhodnutia, resp. jeho odôvodnenia.

Ústavný súd pripomína, že nie je opravným súdom právnych názorov všeobecného súdu. Ingerencia ústavného súdu do výkonu právomoci všeobecných súdov je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Ústavný súd aj keby nesúhlasil s interpretáciou zákonov krajským súdom, v zmysle citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor krajského súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam.

Najvyšší súd v odôvodnení uznesenia sp. zn 4 M Cdo 1/2008 z 27. marca 2008 uviedol:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že mimoriadne dovolanie bolo podané včas na to oprávnenou osobou (§ 243a ods. 1 a § 243g O.s.p.) skúmal predovšetkým splnenie podmienok v konaní o mimoriadnom dovolaní. Dospel pritom k záveru, že jednu z takýchto podmienok v prejednávanej veci nemožno považovať za splnenú. (...)“

V súvislosti s ustanovením § 243e ods. 1 OSP ďalej najvyšší súd uvádza: *„Citované ustanovenie vyvodzuje (nad rámec podmienok konania v prvom stupni, odvolacieho konania a tiež konania o mimoriadnych opravných prostriedkoch podávaných účastníkmi konania) ďalšie tri podmienky konania, ktorých splnenie zákon vyžaduje práve v konaní o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky. Prvou z týchto podmienok je okolnosť porušenia zákona právoplatným rozhodnutím súdu, druhou požiadavka na ochrane práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a treťou nemožnosť dosiahnutia ochrany inými právnymi prostriedkami. Pretože všetky uvedené podmienky konania o mimoriadnom dovolaní musia byť splnené súčasne, nedostatok ktorejkoľvek z nich bráni vecnému prejednaní mimoriadneho dovolania.*

Podľa názoru dovolacieho súdu podmienka mimoriadneho dovolania spočívajúca v potrebe ochrany práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu nie je splnená, ak je na podnet účastníka konania mimoriadnym dovolaním pre nesprávne právne posúdenie veci napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne v súvislosti s tým aj rozhodnutie prvostupňového súdu) o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy a v obchodných veciach desaťnásobok minimálnej mzdy. Ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku upravujúce podmienky mimoriadneho dovolania treba vykladať v súvislosti s jednotlivými ustanoveniami upravujúcimi dovolacie konanie a to ústavne súladným spôsobom, t. j. tak, aby ich aplikáciou sa neobchádzal účel ustanovení o dovolaní podanom účastníkom konania. Novelou Občianskeho súdneho poriadku vykonanou zákonom č. 353/2003 Z. z. účinnou od 1.9.2003 bolo ustanovenie § 238 upravujúce podmienky prípustnosti dovolania proti

rozsudku odvolacieho súdu doplnené o odsek 5, v zmysle ktorého dovolanie nie je prípustné ani vo veciach, v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy a v obchodných veciach desaťnásobok minimálnej mzdy, pričom na príslušenstvo pohľadávky sa neprihliada a na určenie minimálnej mzdy je rozhodujúci deň podania návrhu na prvostupňovom súde. Účelom tejto úpravy bolo vylúčiť dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok v prípadoch tzv. bagateľných sporov, t. j. sporov, predmetom ktorých je peňažné plnenie neprevyšujúce určený násobok minimálnej mzdy. V týchto prípadoch dal zákon prednosť požiadavke na zjednodušenie a zrýchlenie civilného procesu pred možnosťou domáhať sa ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov aj v dovolacom konaní, považujúc za postačujúcu ochranu práv poskytnutú účastníkovi v riadnom opravnom konaní.

V prejednávanej veci odvolací súd vo výroku napadnutom mimoriadnym dovolaním generálneho prokurátora rozhodol o potvrdení rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým žalovanému bola uložená povinnosť zaplatiť žalobkyni 1 208 Sk spolu s 10 % úrokom z omeškania (ako príslušenstvom) od 19. júna 2004 do zaplatenia a vo výroku, ktorým žalovanému bola uložená povinnosť žalobkyni zaplatiť úrok z omeškania (ako príslušenstvo) vo výške 10 % zo sumy 2 516 Sk od 19. júna 2004 do 21. septembra 2004. Minimálna mzda ku dňu podania žaloby 12. júla 2004 bola 6 080 Sk. Jej trojnásobok predstavoval čiastku 18 240 Sk. Odvolací súd teda potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa o peňažnom plnení (neprihliadajúc na príslušenstvo), ktoré neprevyšovalo sumu 18 240 Sk. Ak platná právna úprava v takomto prípade nedáva žalovanému možnosť domáhať sa ochrany svojich práv podaním dovolania a to s cieľom vylúčiť prejednávanie bagateľnej veci, potom ochrana práv žalovaného nevyžaduje ani podanie mimoriadneho dovolania. Iným výkladom by sa totiž obchádzal účel tejto právnej úpravy, keď prostredníctvom inštitútu mimoriadneho dovolania by sa naďalej prejednávali bagateľné spory.

So zreteľom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky konanie o mimoriadnom dovolaní pre nedostatok jednej z podmienok takého konania a neodstrániteľnosť tejto prekážky konania podľa § 243i ods. 2, § 243c, § 243e ods. 1 a § 104 ods. 1 vety prvej O.s.p. zastavil.“

V citovanej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia najvyšší súd zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré konanie o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora zastavil. Jeho rozhodnutie nemožno preto považovať za zjavne neodôvodnené a arbitrárne.

V danom prípade je relevantnou aj judikatúra ústavného súdu, v zmysle ktorej je na skúmanie prípustnosti návrhu na začatie súdneho konania, jeho opodstatnenosti, dodržania zákonných lehôt, oprávnenosti navrhovateľa takýto návrh podať, právomoci o ňom konať a rozhodnúť, či splnenia iných zákonom ustanovených náležitostí zásadne príslušný orgán, ktorý rozhoduje o merite návrhu – inými slovami, právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc skúmať to, či návrh zodpovedá tým podmienkam, ktoré pre konanie o ňom ustanovuje príslušný procesný kódex. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci všeobecných súdov je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou (I. ÚS 74/02, I. ÚS 115/02, I. ÚS 46/03). V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že uvedené obdobne platí, aj pokiaľ ide o skúmanie prípustnosti návrhu na začatie dovolacieho konania, jeho opodstatnenosti, a rovnako tak pokiaľ ide o návrh na začatie konania o mimoriadnom dovolaní.

Rozhodnutie najvyššieho súdu nemožno preto považovať ani za svojvoľné, resp. za ústavne nekonformné. Najvyšší súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov vo veci sťažovateľa neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam, a preto najvyšší súd v danom prípade nemohol ani porušiť označené základné právo sťažovateľa. Ako vyplýva z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia všeobecného súdu a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným (I. ÚS 188/06).

Ústavný súd posudzoval ďalej uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4 M Cdo 1/2008 z 27. marca 2008 aj z toho hľadiska, či nedošlo k svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom do tej miery, že všeobecný súd by sa natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), ktorú si osvojil aj ústavný súd, vyplýva, že „právo na súd“, ktorého jedným aspektom je právo na prístup k súdu, nie je absolútne a môže podliehať rôznym obmedzeniam. Uplatnenie obmedzení však nesmie obmedziť prístup jednotlivca k súdu takým spôsobom a v takej miere, že by uvedené právo bolo dotknuté v samej svojej podstate. Okrem toho tieto obmedzenia sú zlučiteľné s čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorý garantuje právo na spravodlivé súdne konanie, len vtedy, ak sledujú legitímny cieľ a keď existuje primeraný vzťah medzi použitými prostriedkami a týmto cieľom (napr. Guérin c. Francúzsko, 1998).

Napriek tomu sa ústavný súd zaoberal i argumentmi sťažovateľa vo vzťahu k spôsobu aplikácie dotknutých zákonných ustanovení najvyšším súdom.

Sťažovateľ vychádzal z toho, že v procesnom práve nie je analógia prípustná, naopak je vylúčená „a to aj výkladovo“, čoho dôsledkom má byť, že na konanie o mimoriadnom dovolaní sa vzťahujú iba tie ustanovenia, ktoré ho výslovne upravujú, prípadne tie ustanovenia o konaní dovolacom, na ktoré Občiansky súdny poriadok výslovne pri úprave mimoriadneho dovolacieho konania odkazuje (§ 242 až § 243c OSP).

Otázka použitia analógie v práve vzniká až vtedy, keď určitú situáciu právna norma priamo nepredvída a neupravuje ju, a až vtedy, keď ani prípustným extenzívnym výkladom určitého ustanovenia nemožno dospieť k tomu, že sa vzťahuje na danú situáciu. Analógia znamená primerané použitie obsahom najbližšieho ustanovenia toho istého právneho odvetvia, alebo celého právneho poriadku, jeho zmyslu a základných zásad. Použitie analógie v občianskom procesnom práve považuje ústavný súd za prípustné.

Z uvedených dôvodov odmietol ústavný súd podľa § 25 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľa na porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Sťažovateľ v petite svojej sťažnosti podanej ústavnému súdu žiadal vysloviť aj porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy, túto svoju požiadavku však žiadnym spôsobom bližšie

neodôvodnil, pretože v celom texte sťažnosti neuviedol žiadny argument pre tvrdené porušenie tohto ustanovenia ústavy napadnutým uznesením najvyššieho súdu. Preto musel ústavný súd odmietnuť i túto časť sťažnosti sťažovateľa.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. septembra 2008